

Iterativitatea și recursivitatea

Bujor Claudiu, clasa a 11-a „C”

Profesor: Maria Guțu

1 Cuprinsul:

2	Introducere	3
3	Iterativitatea	3
3.1	Aspecte teoretice	3
3.1.1	Instrucțiunea <i>for</i>	3
3.1.2	Instrucțiunea <i>while</i>	4
3.1.3	Instrucțiunea <i>repeat</i>	5
4	Recursivitatea.....	5
4.1	Aspecte teoretice	5
5	Avantaje și Dezavantaje	5
5.1	Studiul Comparativ al iterativității și recursivității.....	5
6	Exemple de programe (Iterativitate)	5
6.1	Scrieți un program care ia un număr întreg pozitiv n și afișează toate numerele de la 1 până la n. Exemplu:5→12345. [8]	5
6.2	Scrieți un program care ia un număr întreg pozitiv n apoi calculează și afișează numărul cu poziția n din șirul lui Fibonacci. Primele două numere ale șirului vor fi definite ca 1 și fiecare număr ulterior reprezintă suma a numere două anterioare, deci secvența este 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13... Exemplu: n=6 => nr din șir este 8. [8].....	6
6.3	Să se scrie un program care citește și afișează caracterul introdus de utilizator și se oprește când caracterul 'c' este introdus. [9]	6
6.4	Calcularea sumei numerelor de la 1 până la N	7
6.5	Calcularea produsului numerelor de la 1 la N.....	7
7	Exemple de programe recursive	8
7.1	Calcularea sumei numerelor de la 1 până la N	8
7.2	Calcularea Produsului numerelor de la 1 la N.....	8
7.3	Calcularea sumei numerelor de la 1 la N ce sunt divizibile cu Q	8
7.4	Scrieți un program care calculează produsul $P(n)=1*4*7*...*(3n-2)$ [1]	9
7.5	Scrieți un program care să calculeze produsul $P(n)=2*4*6*2n$ [1]	9

2 Introducere

Pe parcursul dezvoltării informaticii s-a stabilit că multe probleme de o reală importanță practică pot fi rezolvate cu ajutorul unor metode standard, denumite **tehnici de programare**: recursia, treirea, metoda reluării, metode euristice ș.a. [1]

Iterarea și recursia sunt tehnici cheie utilizate în informatică în scopul creării algoritmilor și în dezvoltarea software-ului. În termeni simpli, o funcție iterativă este cea care încearcă să repete o parte a codului, iar o funcție recursivă este cea care se numește de mai multe ori pentru a repeta codul. [3]

După cum se cunoaște, orice algoritm recursiv poate fi transcris într-un algoritm iterativ și invers. Alegerea tehnicii de programare – iterativitate sau recursivitate – ține, de asemenea, de competența programatorului. Evident, această alegere trebuie făcută luând în considerare avantajele și neajunsurile fiecărei metode, care variază de la caz la caz. [1]

3 Iterativitatea

3.1 Aspecte teoretice

Iterația - reprezintă repetarea unui anumit procedeu de calcul, prin aplicarea lui la rezultatul calcului din etapa precedentă. [4]

Iterativitatea este procesul prin care rezultatul este obținut ca urmare a execuției repetate a unui set de operații, de fiecare data cu alte valori de intrare. Numărul de iterații poate fi necunoscut sau cunoscut, dar determinabil pe parcursul execuției. Metoda de repetitivitate este cunoscută sub numele de ciclu (loop) și poate fi realizată prin utilizarea următoarelor structuri repetitive: ciclu cu test initial, ciclu cu test final, ciclu cu număr finit de pași. Indiferent ce fel de structură iterativă se folosește este necesar ca numărul de iterații să fie finit. [5]

Pascalul prezintă următoarele structuri iterative: ciclul **for**, ciclul **while... do** și ciclul **repeat... until**. [6]

3.1.1 Instrucțiunea *for*

Instrucțiunea **for** indică execuția repetată a unei instrucțiuni în funcție de valoarea unei variabile de control. Sintaxa instrucțiunii în studiu este:

<Instrucțiune for> ::= for <Variabilă> := <Expresie> <Pas> <Expresie> do <Instrucțiune>

<Pas> ::= to | downto

Diagramele sintactice sînt prezentate în figura 3.9.

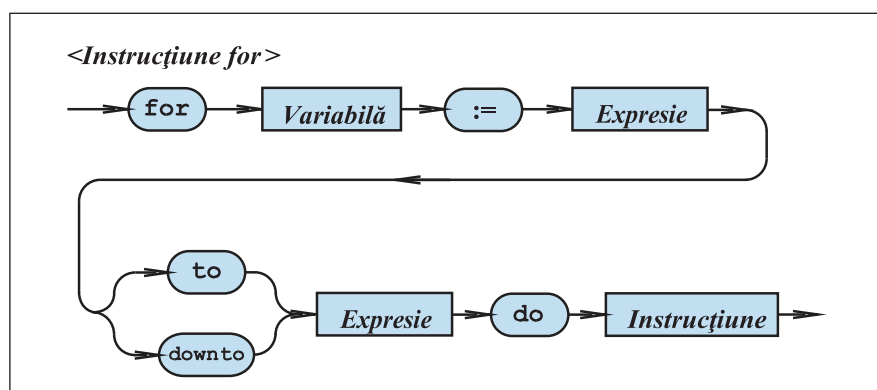

Fig. 3.9. Diagrama sintactică a instrucțiunii **for**

Variabila situată după cuvîntul-cheie **for** se numește **variabilă de control** sau **contor**. Această variabilă trebuie să fie de tip ordinal.

Valorile expresiilor din componența instrucțiunii **for** trebuie să fie compatibile, în aspectul atribuirii, cu tipul variabilei de control. Aceste expresii sînt evaluate o singură dată, la începutul ciclului. Prima expresie indică valoarea inițială, iar expresia a doua – valoarea finală a variabilei de control.

Instrucțiunea situată după cuvîntul-cheie **do** se execută pentru fiecare valoare din domeniul determinat de valoarea inițială și de valoarea finală.

Dacă instrucțiunea **for** utilizează pasul **to**, valorile variabilei de control sînt incrementate la fiecare repetiție, adică se trece la succesorul valorii curente. Dacă valoarea inițială este mai mare decît valoarea finală, instrucțiunea situată după cuvîntul-cheie **do** nu se execută niciodată.

Dacă instrucțiunea **for** utilizează pasul **downto**, valorile variabilei de control sînt decrementate la fiecare repetiție, adică se trece la predecesorul valorii curente. Dacă valoarea inițială este mai mică decît valoarea finală, instrucțiunea situată după cuvîntul-cheie **do** nu se execută niciodată. [2]

3.1.2 Instrucțiunea *while*

Instrucțiunea **while** conține o expresie booleană care controlează execuția repetată a altei instrucțiuni. Sintaxa instrucțiunii în studiu este:

<Instrucțiune while> ::= while <Expresie booleană> do <Instrucțiune> Diagrama sintactică este prezentată în figura 3.11.

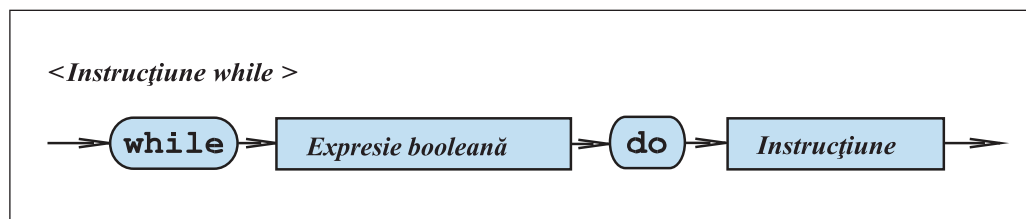

Fig. 3.11. Diagrama sintactică a instrucțiunii **while**

Instrucțiunea situată după cuvîntul-cheie **do** se execută repetat atîta timp, cît valoarea expresiei booleane este **true**. Dacă expresia booleană ia valoarea **false**, instrucțiunea de după **do** nu se mai execută. Se recomandă ca expresia booleană să fie cît mai simplă, deoarece ea este evaluată la fiecare iterație.

În mod obișnuit, instrucțiunea **while** se folosește pentru organizarea calculelor repetitive cu variabile de control de tip **real**.

În programul ce urmează, instrucțiunea **while** este utilizată pentru afișarea valorilor funcției $y = 2x$. Argumentul x ia valori de la x_1 la x_2 cu pasul Δx .

Instrucțiunea **while** se consideră deosebit de utilă în situația în care numărul de execuții repetate ale unei secvențe de instrucțiuni este dificil de evaluat.

3.1.3 Instrucțiunea *repeat*

Instrucțiunea *repeat* indică repetarea unei secvențe de instrucțiuni în funcție de valoarea unei expresii booleene. Sintaxa instrucțiunii este:

<Instrucțiune **repeat**> ::= **repeat** <Instrucțiune> {;<Instrucțiune>} **until** <Expresie booleană>.

În mod obișnuit instrucțiunea *repeat* se utilizează în locul instrucțiunii *while* atunci când evaluarea expresiei care controlează repetiția se face după executarea secvenței de repetat. Aceasta este utilă în situația în care numărul de executări repetate ale unei secvențe de instrucțiuni este dificil de evaluat. [2]

4 Recursivitatea

4.1 Aspecte teoretice

Recursivitatea este procesul iterativ prin care valoarea unei variabile se determină pe baza uneia sau a mai multora dintre propriile ei valori anterioare. Structurile recursive reprezintă o alternativă de realizare a proceselor repetitive fără a utiliza cicluri. [5]

Recursia presupune execuția repetată a unui modul, însă în cursul execuției lui (și nu la sfârșit, ca în cazul iterației), se verifică o condiție a cărei nesatisfacere, implică reluarea execuției modului de la începutul său. [7]

5 Avantaje și Dezavantaje

5.1 Studiul Comparativ al iterativității și recursivității

Nr. Crt.	Caracteristici	Iterativitate	Recursivitate
1.	Necesarul de memorie	mic	mare
2.	Timpul de execuție	același	
3.	Structura programului	complicată	simplă
4.	Volumul de muncă necesar pentru scrierea programului	mare	mic
5.	Testarea și depănarea programelor	simplă	complicată

6 Exemple de programe (Iterativitate)

6.1 Scrieți un program care ia un număr întreg pozitiv *n* și afișează toate numerele de la 1 până la *n*. Exemplu: 5 → 12345. [8]

```
Program iterativitate_1;
```

```
Var i, n : integer;
```

```
begin
```

```
  readln(n); {Se citește valoarea variabilei n de la tastatură}
```

for i:= 1 **to** n **do** **write**(i); {Variabila i va lua, pe rând, câte o valoare de la 1 la n, cu pasul de 1, iar valorile variabilei vor fi afișate într-un rând, fără spații}

end.

- 6.2 Scrieți un program care ia un număr întreg pozitiv n apoi calculează și afișează numărul cu poziția n din șirul lui Fibonacci. Primele două numere ale șirului vor fi definite ca 1 și fiecare număr ulterior reprezintă suma a numere două anterioare, deci secvența este 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13... Exemplu: n=6 => nr din șir este 8. [8]**

Program iterativitate_2;

Var n : integer;

Function Fibonacci (n1:integer): integer; var i, a, b, fib: integer;

Begin

a:=1; b:=1; fib:=1; i:= 3; {a și b reprezintă primele 2 numere din șir, care sunt egale cu 1, iar variabilei fib I se atribuie valoarea 1 pentru cazurile în care poziția numărului este 1 sau 2. Variabila i arată poziția numărului și, întrucât pentru pozițiile 1 și 2 este specificată valoarea variabilei fib, I ia valori începând cu 3} **while** I <= n1 **do** **begin** fib:= a + b; a:= b; b:= fib; **inc**(i);

end; {În acest ciclu *while* are loc calcularea fiecărui număr din șir de la cel de pe poziția 3 până la cel de pe poziția necesară. Variabila b reprezintă predecesorul numărului de pe poziți i, iar variabila a predecesorul predecesorului. Valoarea variabilei fib este reprezentată de suma variabilelor a și b, iar valorile acestor variabile sunt actualizate. La ieșirea din ciclu, variabila fib va conține rezultatul pentru i=n1} Fibonacci := fib; {Funcției I se atribuie valoarea variabilei fib} **end;**

begin

readln(n); {Este citită poziția numărului}

writeln('Al ',n, '-lea numar din sirul lui Fibonacci este ', fibonacci(n));

{Se afișează numărul de pe poziția data de la tastatură, fiind apelată funcția fibonacci}

end.

- 6.3 Să se scrie un program care citește și afișează caracterul introdus de utilizator și se oprește când caracterul ‘c’ este introdus. [9]**

Program iterativitate_3;

Var c : char;

Begin

Repeat

writeln('Introduceți un caracter. Introduceți ‘c’ pentru a opri programul:');

readln(c);

```
write('Ati introdus: ');
```

```
writeln(c); {Datorită instrucțiunii repeat, utilizatorului i se va cere să introducă un caracter, iar la ecran se va afișa caracterul introdus, până când utilizatorul va introduce caracterul 'c', condiția de la until va deveni adevărată și se va ieși din ciclu}
```

```
until c = 'c';
```

```
writeln('Stop'); {La introducerea caracterului 'c' are loc ieșirea din ciclu și se trece la următoarea instrucțiune, astfel încât se afișează cuvântul "Stop"}
```

```
end.
```

6.4 Calcularea sumei numerelor de la 1 până la N

```
Program iterativitate_4;
```

```
Var n, sum, i: integer;
```

```
Begin
```

```
Readln(n);
```

```
For i:=1 to n do begin {Adunăm numerele de la 1 la N pentru a afla}
```

```
Sum:=sum+i; {suma numerelor}
```

```
End;
```

```
Writeln(sum);
```

```
End.
```

6.5 Calcularea produsului numerelor de la 1 la N

```
Program iterativitate_5;
```

```
Var n, i: integer;
```

```
Produs:longint;
```

```
Begin
```

```
Readln(n);
```

```
Produs:=1;
```

```
For i:=1 to n do begin {Înmulțim toate numerele de la 1 la N pentru a afla}
```

```
Produs:=Produs*i; {produsul numerelor}
```

```
End;
```

```
Writeln(Produs);
```

```
End.
```

7 Exemple de programe recursive

7.1 Calcularea sumei numerelor de la 1 până la N

```
Program_1;
```

```
Var n, sum, i: integer;
```

```
begin
```

```
Function sum(n:integer):integer; {Rezultatul sumei este integer}
```

```
Begin
```

```
  If n=1 then sum:=1 else begin
```

```
    Sum:=n+sum (n-1); {Adunăm N la sumă apoi reapelăm funcția cu valoarea
```

```
    End; precedentă (N-1) adăugând numărul la suma...Repetăm acest
```

```
End. proces până ajungem la N=1 }
```

7.2 Calcularea Produsului numerelor de la 1 la N

```
Program_2;
```

```
Var n,i: integer;
```

```
  Produs: longint;
```

```
begin
```

```
Function produs(n:integer):longint;
```

```
Begin
```

```
  If n=1 then produs:=1 else begin {Înmulțim produsul=1 la N apoi reapelăm funcția cu
```

```
    produs:=n*produs (n-1); valoarea precedentă (N-1) înmulțind produsul}
```

```
  End;
```

```
End.
```

7.3 Calcularea sumei numerelor de la 1 la N ce sunt divizibile cu Q

```
Program_3;
```

```
Var q,n,i,sum : integer;
```

```
begin
```

```
procedure suma(q:integer; divizor:integer; var sum:integer) ;
```


begin

if q=0 **then** sum:=sum+0 **else begin**

if q mod divizor = 0 **then begin**

 {dacă q se împarte exact la divizor atunci procedura

 sum:=sum+q;

 se auto-apellează cu valoarea de dinainte(q-1)}

writeln(q);

 suma (q-1, divizor, sum);

end else suma(q-1, divizor, sum);

end;

end.

7.4 Scrieți un program care calculează produsul $P(n)=1*4*7*...*(3n-2)$ [1]

Program_4

Type Natural_nenul=1..MaxInt;

Var n:Natural_nenul;

Function P(n1:Natural_nenul):Natural_nenul;

Begin

If n1=1 then P:=1 else {Are loc specificatia cazului elementar, care se rezolva direct}

P:=P(n1-1)*(3*n1-2) ș

Begin

Writeln('Dati m');

Readln(n); {Are loc citirea lui N}

Writeln('Produsul este',P(n));

End.

7.5 Scrieti un program care să calculeze produsul $P(n)=2*4*6*2n$ [1]

Program_5

Type Natural_nenul=1..MaxInt;

Var n:Natural_nenul;

Function P(n1:Natural_nenul):Natural_nenul;

Begin

If n1=1 then P:=2 else {Are loc specificatia cazului elementar, care se rezolva direct}

P:=P(n1-1)*2*n1;

```
End;  
  
Begin  
  
WriteLn(`Dati m');  
  
ReadLn(n); {Are loc citirea lui N}  
  
WriteLn(`Produsul este',P(n));  
  
End.
```

Concluzie:

În concluzie din informațiile cercetate dar și din propria experiență pot spune că personal pentru mine modul recursiv este mult mai ușor decât cel iterativ atât timp cât nu ia mult spațiu și este mai ușor de redactat.

După cum se cunoaște, orice algoritm recursiv poate fi transcris într-un algoritm iterativ și invers. Alegerea tehnicii de de programare – iterativitate sau recursivitate – ține, de asemenea, de competența programatorului. Evident, această alegere trebuie făcută luând în considerare avantajele și neajunsurile fiecărei metode, care variază de la caz la caz

Bibliografie:

1. Anatol Gremalschi „Informatică. Manual pentru clasa a 11-a”
<http://ctice.gov.md/manuale-scolare/>;
2. Anatol Gremalschi, Iurie Mocanu, Ion Spinei „Informatică. Manual pentru clasa a 9-a”
<http://ctice.gov.md/manuale-scolare/>;
3. Iteration & Recursion
<https://www.advanced-ict.info/programming/recursion.html>;
4. Wikitionary
<https://ro.m.wikitionary.org/wiki/iteratie>;
5. <http://m.authorstream.com/presentation/aSGuest41792-360322-iterativitate-sau-recursivitate-rodika-guzun-science-technology-ppt-powerpoint/>;
6. <https://www.cise.ufl.edu/~mssz/Pascal-CGS2462/ifs-and-loops.html>;
7. https://prezi.com/qfmfcl_7jdpq/recursivitate-si-iterativitate/;
8. „Iteration vs recursion in Introduction to Programming Classes: An Empirical Study”
9. <http://staff.cs.upt.ro/~chirila/teaching/upt/id12-sda/lectures/ID-SDA-Cap5.pdf>